

Araştırma Makalesi / Research Article

Makale Kimliği / Article Id: HS-2025-03

Leyla AKSU KILIÇ
(Sorumlu Yazar / Corresponding Author)

leyla.aksu@usak.edu.tr

Uşak Üniversitesi, İnsan ve Toplum Bilimleri
Fakültesi, Tarih Bölümü, Uşak, Türkiye
Department of History, Faculty of Humanities and Social
Sciences, Uşak University, Uşak, Türkiye

18. Yüzyıl Osmanlı İstanbul'unda Bir Yağlıkçı Esnafının Ardında Bıraktıkları*

Traces Left Behind by a Yağlıkçı Merchant in 18th Century Ottoman Istanbul**

Öz | Osmanlı sosyo-ekonomik tarihi çalışmalarında, ölen kişilerin miras kayıtlarını ihtiva eden muhalefât (kassam/tereke) defterleri önemli bir kaynaklık teşkil etmektedir. Bu kayıtlar yalnızca kişilerin şahsî varlıklarını değil, aynı zamanda yaşadıkları dönemin sosyal, kültürel ve gündelik hayatına dair de önemli bilgiler ihtiva etmektedir. Buna göre muhalefât defterlerinden hareketle, ölen kişilerin medeni halleri, aile yapıları, ikamet ettikleri konutları, evlerinde kullandıkları eşyaları, giyim-kuşam unsurları, mutfak araç ve gereçleri ile birlikte ev ve dükkân gibi menkul ve gayrimenkul malların dökümüne ulaşmak mümkündür. Bu türden veriler sayesinde, belirli bir dönemde ve mekânda toplumun farklı zümrelerine mensup kişilerin hayatları, zenginlik seviyeleri, giyim-kuşam unsurları ile eşyalarının niteliği ve servetlerinin-miraslarının nasıl taksim edildiğine dair değerlendirmeler yapılabilmektedir. Aynı zamanda bu eşyaların nerede ve neden imal edildikleri, kıyafetlerinde kullanılan kumaşların cinsi ile bunları süsleyen aksesuarların nitelikleri gibi kişilerin hayatlarını oluşturan maddî kültür unsurlarına ve detaylarına ulaşılabilir. Böylece dönemin maddî kültür unsurlarına dair sonuçlar ortaya koymak mümkün hale gelmektedir.

Bu çalışmada, 18. yüzyıl sonlarına doğru İstanbul'un Kâtib Muslihiddin mahallesinde sakin iken 18 Kasım 1779 tarihinde vefat etmiş olan yağlıkçı esnafından Hacı Davud'un muhalefât kaydı ele alınmaktadır. Hacı Davud'un evi, dükkânları ve şahsî eşyaları üzerinden bir esnafın gündelik yaşamı ile birlikte hem kendisinin kullandığı hem de bir esnaf olarak dükkânında sattığı malları çerçevesinde toplumun tüketim tercihleri değerlendirilirken, aynı zamanda Osmanlı İstanbul'unda şehirli, orta sınıfa mensup bir zümrenin farklı mekânlarına girilerek bir esnafın gündelik hayatına dair çok katmanlı bir portre çizilmeye çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler | Osmanlı, 18. Yüzyıl, Muhalefât Defteri, Yağlıkçı, Maddî Kültür

Abstract | In studies on the socio-economic history of the Ottoman Empire, muhalefât (inheritance) registers, which record the estates of deceased individuals, constitute an important primary source. These records not only reflect the personal assets of individuals but also offer significant insights into the social, cultural, and daily life of the period in which they lived. Based on these muhalefât registers, it is possible to access detailed information about the deceased persons' marital status, family structure, residences, household furnishings, clothing items, kitchenware, and inventories of movable and immovable properties such as houses and shops. Such data enable researchers to assess the lives of individuals from different social strata within a specific time and place, including their level of wealth, clothing preferences, the quality and types of their possessions, and the distribution of their estates. Moreover, they provide valuable information about material culture, such as where and why certain items were produced, the types of fabrics used in clothing, and the nature of the accessories that adorned them.

This study focuses on the muhalefât record of Hacı Davud, a merchant of yağlıkçı, who resided in the Kâtib Muslihiddin neighborhood of Istanbul and passed away on November 18, 1779. Through an examination of his home, shops, and personal belongings, this paper aims to construct a multi-layered portrait of the daily life of an artisan. While evaluating the consumption preferences of society based on both the goods he used and those he sold in his shop, it also attempts to explore the everyday life of an urban middle-class figure by entering into the various spaces occupied by such individuals in late 18th century Ottoman Istanbul.

Keywords | Ottoman, 18th Century, Muhalefât Registers, Yağlıkçı, Material Culture

* Bu çalışma, 6-8 Kasım 2018'de Hacettepe Üniversitesi'nde sunulan "Üç Hayat-Üç Ölüm ve Geride Bıraktıkları" başlıklı bildiride kullanılan Hacı Davud'a ait muhalefât kaydının genişletilmiş ve bağımsız halidir.

** This study is an expanded and independent version of the probate record of Hacı Davud, which was originally presented in the paper titled "Three Lives-Three Deaths and What They Left Behind" at the Cultural Memory 2018 Symposium organized by the Center for Historical and Cultural Heritage Research at Hacettepe University on November 6-8, 2018.

Etik Kurul Onayı | Ethics Committee Approval

Bu çalışma yalnızca tarihsel doküman analizine dayandığı için etik kurul izni gerekmemektedir.
This study is based solely on historical document analysis and does not require ethics approval.

Hakem Değerlendirmesi | Peer-review

Dış bağımsız ve çift kör
Externally and double-blind peer-reviewed

Çıkar Çatışması | Conflict of Interest

Yazar, çıkar çatışması olmadığını beyan etmiştir.
The author has no conflicts of interest to declare.

Finansal Destek | Funding

Yazar, bu çalışma için finansal destek almadığını beyan etmiştir.
The author declared that this study has received no financial support.

Bu makale, intihal tespiti amacıyla iThenticate yazılımı ile taranmıştır.

This article has been screened for plagiarism using iThenticate software.

Bu makale, Creative Commons Atf-GayriTicari 4.0 Uluslararası Lisansı (CC BY-NC 4.0) kapsamında lisanslanmıştır.

This article is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License (CC BY-NC 4.0).

Atf

Aksu Kılıç, L. (2025). 18. Yüzyıl Osmanlı İstanbul'unda Bir Yağlıkçı Esnafının Ardında Bıraktıkları. *Histosophia*, 1, 15-27.

Citation

Aksu Kılıç, L. (2025). Traces Left Behind by a Yağlıkçı Merchant in 18th Century Ottoman Istanbul. *Histosophia*, 1, 15-27.

Giriş

Bu çalışmada, bir muhallefât kaydı temel alınarak “18. yüzyıl İstanbul’unda bir esnafın ‘muhallemât kaydı ışığında Osmanlı toplumunun maddî kültürüne dair hangi unsurlar gün yüzüne çıkar?” sorusunun cevabı aranmıştır. Muhallefât kayıtları, kişilerin hem kendi hayatları hem de yaşadıkları döneme dair önemli bilgiler ihtiva ettiği gibi dönemin sosyal-ekonomik-kültürel ve gündelik hayatı ile ilgili de birçok veri içermektedir. Bu veriler sayesinde kişilerin medeni halleri, aile yapıları ve hayatlarını geçirdikleri evleri, evlerinde kullandıkları giyim-kuşam ve ev eşyaları, mutfak araç ve gereçleri, bağ, bahçe, bina ve dükkân gibi menkul ve gayrimenkulleri ile ticari mallarının bir dökümü yapılabildiği yukarıda ifade edilmişti. Kayıtların muhtevasına göre ev araç ve gereçlerinin nerede ve neden imal edildikleri, kişilerin kıyafetlerinde kullanılan kumaşlar ile bunları süsleyen aksesuarın nitelikleri ve yine bunların nerede ve neden üretildikleri vb. gibi kişilerin hayatlarını oluşturan maddî kültür unsurları olan eşyaların detaylarına ulaşmak mümkündür. Böylece belirli bir dönemde ve bölgede toplumun farklı zümrelerine ait kişilerin hayatları, zenginlik seviyeleri, giyim-kuşam ve ev eşyalarının niteliği ve servetlerinin-miraslarının nasıl taksim edileceği hususunda bilgi sahibi olunabilmektedir. Ayrıca muhallemâtlar aracılığıyla ulaşılan bu bilgiler toplumun maddî kültür unsurlarını ortaya koymasından dolayı ayrı bir öneme sahiptir.

Çalışmada yukarıda ifade edildiği üzere bir muhallemât kaydı çerçevesinde Osmanlı İstanbul’unda itibar sahibi görece zengin olarak sınıflandırılabilir bir esnaf olan Kâtip Muslihiddin mahallesinde sakin iken vefat eden Yağlıkçı esnafından Hacı Davud’un (18 Kasım 1779) ardında bıraktıklarından (Ek 1 – 2) hareketle “Onun hakkında neler biliyoruz? cevabı aranmıştır. Aslında bu soru bir başka soruyu da doğurmaktadır. Bu da “muhallemât kayıtlarının, kişilerin mal ve mülklerini ya da eşyalarının ne kadarını yansıttığı” üzerinedir. Bu çerçevede, Fekete’nin tereke defterlerinin, ilk bakışta kuru ve ruhsuz birer eşya envanteri gibi görünmekle birlikte, Türk maddî kültürünün tanınması açısından çok kıymetli kaynaklar olduğu değerlendirilmesi dikkat çekicidir (Lajos, 1979, ss. 459-460). Esasen muhallemâtların kişilerin mal, mülk ve eşyalarının ne kadarını yansıttığı sorusunun cevabı her ne olursa olsun, bu kayıtların, bugünün insanı için 18. yüzyıl Osmanlı başkentindeki bir esnafın hayatına ışık tuttuğu da bir gerçektir.

Kâtip Muslihiddin Mahallesi’nden Yağlıkçı Hacı Davud Kimdir?

Bir yana eđdir fesin ey nevcivan
Halka halka kâkülün olsun ayan
Eğmiş fesini turesin olsun ten açmış
Sandım ben ise bağçede top fesleğen açmış
(Koçu, 1967, s. 114)

Osmanlı döneminde, eski İstanbul sokaklarındaki bir delikanlının idealize edildiği bu dizelerdeki betimleme sadece bir delikanlının zevkini değil aynı zamanda dönemin şehirli zevkini de yansıtmaktadır. Eski İstanbulluların beğeni ve zevkinin oluşumunda bir sosyal sınıf olarak İstanbul’un şehirli esnaf zümresinin rolü mühimdir. 18. yüzyıl İstanbul’unda tüccar ve esnaflar genellikle tek bir mal üzerine anılmış olup aynı ürünü satanlar belirli hanlarda ve çarşılarda toplanmışlardır. Bal Kapanı, Un Kapanı veya Kürkçü Hanı, Peştemalcı Hanı gibi. Bunların dışında, İstanbul’daki esnaflar, genellikle çeşitli sokaklarda sağlı sollu sıralanan dükkânlarda satışlarını yaparlardı (Abdülaziz Bey, 2023, s. 172) ki bu esnaflardan biri de yağlıkçılardır. Çok yaygın olarak bilinmemekle birlikte dikkat çekici bir yere sahip olan yağlıkçılık mesleği, bu çalışmada ayrıntılı olarak ele alınacaktır. Yağlıkçı; iç çamaşırı, gelin ve yatak takımı satan esnafa verilen isimdir. Esasen mendil türünden yağlık da sattıkları için onlara bu ad verilmiştir. Dönemin anlatılarına göre, Bursa’nın hamam takımları, uçkur ve buna benzer çamaşıra ait eşya dışında, kiralanmak için verilen gelin giysileri, teller, duvaklar, sorguçlu elmas taçlar da bu yağlıkçı dükkânlarından temin edilmektedir. Trabzon’da dokunan gömleklik Trabzon bezleri, Kastamonu’da dokunan keten dokumaları, ipek kenarlı Şile bezleri gibi orijinal ürünler toplayarak don ve gömlek diktirdikleri

anlaşılan bu ticaret erbabı yalnızca kumaş ve giysi satmakla kalmayıp dönemin giyim-kuşam kültürüne yön veren hatırı sayılır servet sahibi kişilerdir (Musâhipzâde Celâl, 1946; Zorkul, 2013, s. 463).

Muhallefât kaydındaki sınırlı bilgilerden hareketle, yağlıkçı esnafına mensup olan Hacı Davud’un İstanbul’un Kâtip Muslihiddin mahallesinde sakin olduğu anlaşılmaktadır. Bu mahalle, 1600 tarihli İstanbul mahalleleri listesinde Ali Paşa Camii nahiyesine bağlı 24 mahalleden biri olarak kayıtlıdır (Canatar, 2015, s. 238). Bu kayıttan hareketle mahallenin adını Kâtip Muslihiddin Camii’den aldığı görülmektedir. Kâtip Muslihiddin’in, Fatih Sultan Mehmed devrinde sarayda yazıcılık yaptığı ve Fatih Camii’nin inşasından arta kalan malzemelerle bu camiyi yaptırdığı anlatılmaktadır (istanbuldakicamiler.com/Katip-muslihiddin-camii-yazıcı-fatih/Erişim tarihi: 03.01.2020). Mahalle, aynı isimle 3 Temmuz 1845 tarihli, Mühendishane-i Berrî-i Hümâyün öğrencileri tarafından hazırlanan şehir haritasında da yer almaktadır (Yılmaz, 2015, s. 570). Bugün ise mahallenin ismi İstanbul’un Fatih semtinde yalnızca bir sokak ve cami adında yaşamaktadır. 2008 yılında yapılan idari düzenleme ile Fatih ilçesindeki mahalle sayısı 69’dan 24’e düşürülmüştür. Buna göre Kâtip Muslihiddin Mahallesi, Tevkiicafer, Hızırçavuş ve Tahtaminare mahalleleri ile birleştirilerek Balat Mahallesi adı altında yapılandırılmıştır (www.fatih.gov.tr/mahallelerimiz/Erişim tarihi: 03.01.2020)

Hacı Davud’un muhallefâtı 9 Zilkade sene 1093-18 Kasım 1779 tarihinde Başbaki Kulu Ağa ve Cizye Başbaki Kulu Ağa Kulları tarafından tanzim edilmiştir. Hacı Davud’un muhallefâtının Başbaki Kulu Ağa ve Cizye Başbaki Kulu Ağa Kulları tarafından düşülmesi dikkat çekicidir. Osmanlı’da, Başbaki Kulu Ağa, vefat eden bazı zengin şahısların geride bıraktıkları malların tespiti ve gizlenen malların ortaya çıkarılması noktasında görevlendirilmekteydi. Başbaki kulundan başka doğrudan defterdarlığa bağlı bir de cizye veya haraç başbaki kulu vardır. Hakkındaki kayıtlar 17. yüzyılın ilk yarısına kadar inen cizye veya haraç başbaki kulu, cizye dolayısıyla hazineye borcu olanlarla iltizama verilen cizye gelirlerini toplayan mültezimlerden taahhüdünü yerine getirmemiş veya borcunu vermemiş olanların takibini yapmıştır. Birbirinden ayrı iki memuriyet gibi görünmekle birlikte bazı hallerde cizye başbaki kulu, başbaki kuluna vekil olarak da tayin edilmiştir. Bu bilgiden hareketle, bir esnaf olan Hacı Davud’un zenginliğinden dolayı geride bıraktığı malların tespiti açısından ya da gizlenen mallarının olması ihtimaline karşın onun muhallefâtının tespiti için Başbaki Kulu ve Cizye Başbaki Kulu Ağa tarafından yapıldığı düşünülmektedir (Emecen, 1992, ss. 126-127). Bu bilgilere göre, Hacı Davud’un terekesinin söz konusu iki memur tarafından düzenlenmiş olması, onun hatırı sayılır bir servete sahip olduğunu ve belki de bazı mal varlıklarının gizlenmiş olabileceğini düşündürmektedir.

Hacı Davud’un Muhallefâtındaki Mekânsal Dağılımlar

Hacı Davud’un muhallefâtında dört farklı mekâna ait mal ve eşya kaydı tutulmuştur. Bunlardan ilki, kendisine ait olan meskeni yani evidir. İkinci kayıt ise “Gulâmı Molla Hüseyin halilesinin odası” olarak geçmektedir. Buna göre Hacı Davud’un bir konakta ikamet ettiğini ve konak içerisinde bulunan bu odada Gulâmı Molla Hüseyin halilesi/eşi olarak tanımlanan bir kadının yaşamakta olduğunu ve dolayısıyla bu odaya ait eşyaların da terekeye dâhil edildiğini göstermektedir. Bu tür bir yapı, Osmanlı dönemi şehir konutlarında rastlanan çok haneli bir konak düzenine işaret etmektedir. Muhallefât kaydında yer alan diğer iki mekân ise, Hacı Davud’a ait İstanbul Hanı içindeki dükkânı ile diğer iki dükkândır. Bu mekânların tereke kayıtlarında ayrı ayrı belirtilmiş olmasından hareketle, Hacı Davud’un yalnızca bir perakendeci olmadığı, İstanbul’daki bir çarşı içinde ekonomik faaliyette bulunan aktif bir esnaf olduğu sonucuna varılabilir.

Mekân 1: Hacı Davud’un muhallefâtına göre evinde yer alan **giyim ve kuşam eşyaları**, onun kişisel tarzı ve maddî varlıklarına dair sınırlı olmakla birlikte bir tasavvur sunmaktadır. Terekesindeki kayıtlardan hareketle, Hacı Davud’un kendi evinde bulunan kıyafetlerinin sayıca az ve görece sade oluşu, onu dönemin diğer zengin kişilerinden ayıran farklı bir yön olarak dikkat çekmektedir. Öte taraftan, gulâmı Molla Hüseyin ve halilesinin aynı konak içerisinde yaşadığına dair kayıtlar, Hacı Davud’un maddî imkânları yüksek zengin bir esnaf profiline sahip olduğunu gösterirken; bu durum terekesinde sınırlı sayıdaki giyim-kuşam eşyaları bulunması arasında bir zıtlık oluşturmaktadır.

Hacı Davud'un terekesinde özellikle yelekler (3 adet) ve herhangi bir serpuş altına giyilen ve başın terini emerek serpuşun kirlenmesini önleyen/geciktiren ince bezden yapılmış hafif baş kabı olan (Koçu, 1967, s. 220) kavuklar (3 adet) ön plana çıkmaktadır. Bu iki giyim-kuşam unsuru, Osmanlı dönemi erkek giyiminin temelini oluşturan parçalardandır. Diğer taraftan, sim sırma kuşak (1 adet) gibi gösterişli ama az sayıda bulunan giyim unsurunun varlığı onun döneminin zarafet anlayışından bütünüyle uzak olmadığını da göstermektedir. Muhallefâtında geçen diğer giyim-kuşam unsurları ise şunlardır: Bir yün kumaş olan çukadan (Parlatır, 2006, s. 305) biniş (5 adet), delür? (muhtemelen bir kumaş türü 3 adet); beyaz delür? ve cilbab (13 parça); çuka kaplı gez (kumaş türü-1 çift); köhne sof (2 parça); sade (kumaş türü); gömlek, Hümayun topu ve Keşmir keçisi yününden dokunmuş ince ve makbul bir yünlü kumaşın adı olan (Koçu, 1967, ss. 214-215) şali Haleb germsûd (1 adet); çuka hassa şali, çuka şalvar, kemersiz köhne şal/fes, çuka felluce (yer) biniş, beyaz kuşak ve önü açık ve üstüne kuşak bağlanan bir libas olan (Parlatır, 2006, s. 358) çuka dolama (1'er adet).

Hacı Davud'un bu kıyafet çeşitliliği, niceliksel olarak sınırlı olmakla birlikte dönemin şehirli bir esnaf profiline özgü bir giyim anlayışını da yansıtmaktadır. Özellikle "delür", "çuka", "germsûd" ve "sof" gibi kumaş türleri ile ipek tel üzerine altın, gümüş, bakır kılıptan yapılan sarma (Parlatır, 2006, s. 1507) olan "sırma kuşak" gibi unsurlar, Hacı Davud'un giyim ve kuşamında kalite ve gösterişi sınırlı bir ölçüde bir araya getirdiğini göstermekte, onun zengin bir esnaf statüsünü doğrudan sergilemek yerine esnaf-şehirli kimliğini sade bir tarz ile biçimlendirdiğini düşündürmektedir.

Hacı Davud'un muhallefâtında yer alan **ev döşeme ve yatak takımı eşyaları**, az sayıda, sade ama bir iç mekânı düzenlemeye yetecek kadardır. Bu eşyaların tür ve adetleri dikkate alındığında, onun giyim ve kuşam eşyalarında olduğu gibi gösterişten uzak bir yaşam tarzını benimsediğini göstermektedir. Özellikle yastık, minder ve şilte gibi oturma ve yatma unsurlarının çok sayıda yer alması, Osmanlı ev hayatının mahfuz ve çok odalı iç mekânlarının döşemesine uygun bir ev düzenini işaret etmektedir.

Terekede kaydedilen eşyalardan özellikle "beledî" olarak nitelendirilen o beldenin yerli üretimine yönelik olduğu düşünülen 26 adet yasdık vardır. Bunun yanı sıra 2 baş yasdığı, 4 adet kadife yasdık ve 2 yüz yasdığı işlevsel özellikleri ile beraber görece estetik unsurlara da sahip bir döşeme zevkine sahip olduğunu tahayyül ettirmektedir. Hacı Davud'un minder çeşitliliği de dikkat çekicidir: klasik minderlerden 11 adet, Selanik üretimi minderlerden 1 adet ve çuka kumaşından yapılmış 2 minder muhtemelen evinin oturma alanlarında kullanılmaktadır. Ayrıca "yün döşek veya ot minder üzerine yapılan pamukla dolmuş hafif ve yumuşak döşeme" (Parlatır, 2006, s. 1581) olan 2 adet şilte, 1 döşek, 2 adet şilte pusidesi (örtü), 3 adet şilte yorgan, 12 adet yorgan, 3 adet câme-şûy (çamaşır), (Parlatır, 2006, s. 231) yorgan ve 2 adet hasen (güzel) yorgan (5) kaydedilmiştir. Bu yorganların hem çeşitliği hem de sayıca çok olması, onların kullanım çeşitliliğinin yanı sıra misafir ağırlama gibi sosyal ilişkileri hakkında da fikir vermektedir.

Zemin döşemesine ait eşyalar arasında 2 adet kaliçe (küçük halı, seccade) ve 3 adet kilim bulunmaktadır. Ayrıca 4 adet kapu perdesi, 5 çarşaf ve çeşitli havluların varlığı (siyah peştamal, sade havlu ve "adi" olarak kaydedilmiş 3 parça) muhtemelen Hacı Davud'un evinin temizlik alışkanlıkları ile gündelik yaşam unsurlarına dikkat çekmektedir. Aydınlatma eşyası olarak "bakır ve kalaydan oluşan sarı maden" (Parlatır, 2006, s. 1336) olan 2 pirinç şamdan ve her tarafı camla kaplı mum veya lamba mahfazası olan (Parlatır, 2006, s. 449) 1 nühas (bakır) fener, ev içindeki sınırlı sayıdaki ışık düzeni hakkında izler taşımaktadır. Bu ev döşeme ve yatak takımları, Hacı Davud'un oturduğu konutunun gösterişli olmasa da döneminin şehirli esnaf sınıfına mensup bir kişi olarak belli oranda bir düzen barındırdığını ve yaşadığı mekânın kullanışlı bir şekilde döşendiğini düşündürmektedir. Aynı zamanda ev döşeme ve yatak takımlarının belli oranlarda yerli üretimi olduğuna dair fikirler vermektedir.

Hacı Davud'un muhallefâtında kayıtlı olan **mutfak araç ve gereçleri**, 18. yüzyılda bir İstanbul esnafı için beklenenin altında kalmaktadır. Birden fazla dükkânı bulunan bir esnafın evinde mutfak araç ve gereçlerinin bu kadar sınırlı sayıda olması, giyim-kuşam unsurlarında da dikkat çekildiği üzere Hacı Davud'un statüsü ile bir tezatlık oluşturmaktadır. Bu durum, ya tüm eşyalarının kayda geçirilmemiş olduğunu ya da evinin diğer alanlarında olduğu gibi mutfağında da sade bir hayat

sürdürdüğünü düşündürmektedir.

Kayıtlara göre Hacı Davud’un evinde yer alan mutfak araç-gereçleri arasında 1 adet sefer tası ve 1 nühas (bakır) matara bulunmaktadır. Ayrıca 1 adet kapaklı sahan, 2 tencere ve toplam 5 sahanı vardır. Ocak ve ısıtma olarak değerlendirilebilecek 1 adet nühas mangal ve muhtemelen mangal aksesuarı olan 1 adet pirinç tartuka, 2 maşa ve “metal (bakır) veya topraktan yapılan küçük su kabı” (Parlatır, 2006, s. 1019) olan 2 adet maşaba yer almaktadır. Yeme ve içme gereçleri açısından 3 fağfur (çini) kâse, 2 tabak, 2 kahve ibriği, 3 güğüm, üstüne yemekler ve yemek takımları konan ve yemek yenen büyük yuvarlak tepsi anlamına gelen (Parlatır, 2006, s. 1514) 3 sini ve bakırdan yapılmış kulplu kap olan 1 bakraç (Parlatır, 2006, s. 151) bulunmaktadır. Ayrıca ibrikdest? ile peşkir (1’er adet) de kayıtlıdır. Bu mutfak eşyaları arasında, dönemin seçkin bir tüketim ürünü olan fağfur kâseler dikkat çekicidir. Çin’de porselenden yapılan tabak ve vazo gibi kap kaçak ürünleri olan fağfur (Parlatır, 2006, s. 443), üst düzey insanların evinde görülmesinin yanı sıra Hacı Davud gibi esnaf sınıfından birinin de evinde yer almaktadır. Hacı Davud’un evindeki diğer eşyalar ile birlikte değerlendirildiğinde, mutfak malzemelerinin de gösteriştan uzak olarak temel ihtiyaçlarını karşılayan unsurlardan oluştuğunu göstermektedir.

Hacı Davud’un muhaleffâtında yer alan **muhtelif eşyalar** da gündelik yaşamına dair izler taşımaktadır. Bu eşyalar arasında ilk etapta çalar saat dikkati çekmektedir. 18. yüzyıldaki Osmanlı evlerinde nadiren rastlanan bu tür mekanik saatlerin, onun dükkânları ve günlük işleriyle yakından ilgili bir esnaf olarak zamanı yönetme ile ilgili duyarlılığı olan bir kişi olduğunu düşündürmektedir. Terekesinde kayıtlı tek hançer, bir esnaf olan Hacı Davud’u çok sayıda hançeri olduğu tahmin edilen devlet ricali olan kimselerden ayırmaktadır. Bunların yanı sıra dinî vecibeleri ile ilişkili olarak değerlendirebileceğimiz kaliçe seccade (2 adet) ve seccade (3 adet) de terekesinde kayıtlıdır. Bu unsurlar, Hacı Davud’un gündelik yaşamı içinde manevi dünyasına yönelik izler taşımaktadır. Yine kayıtlarda geçen 4 cilt risale, okuryazar oluşu ile birlikte yine manevi dünyasına dair unsurlar olarak düşünülebilir. Ayrıca 10 adet sim tarak, 3 hamak ve 3 nacak gibi gündelik yaşam unsurları da kayıt altına alınmıştır. Bu muhtelif eşyalar, ticaretle meşgul olan Hacı Davud’un sadece maddî dünyaya değil aynı zamanda dini vecibelerini de önemseyen ve zamana karşı duyarlı bir insan profili çizdiğini göstermektedir.

Mekân 2: Hacı Davud’un muhaleffâtında, gulâmı Molla Hüseyin’in halilesine ait bazı eşyaların da kaydedildiği görülmektedir. Buna göre, yukarıda da ifade edildiği üzere Hacı Davud’un muhtemelen konak türü bir evde yaşadığı ve bu evde gulâmı ile onun ailesine de yer verdiği düşünülmektedir. Gulâmı Molla Hüseyin’in eşine ait olarak tespit edilen bu eşyalar bir evin temel donanımını karşılayacak nitelikte görülmektedir. **Giyim ve kuşam eşyaları** arasında Bosna/Manisa işi 4 adet yağmurluk ile 3 adet yelek yer almaktadır. Bu parçalar, gulâmın eşinin dış giyim unsurları olarak değerlendirilmektedir. **Ev döşeme, yatak takımları/eşyaları** bakımından ise kadife yasdık (12 adet); yüz yasdığı (2 adet); Sakız işi yasdık (12 adet); çuka mak’ad (3 adet); minder (9 adet); şilte (3 adet); yorgan (3 adet); bir çeşit örtü olan (Parlatır, 2006, s. 1374) puşide (3 adet); Selanik keçesi, kaliçe, kapu perdesi, ayna, beledî döşek ve sade meşin 1’er adet kayıtlıdır. Bu eşyalar, ev içi alanın döşemesinde (Sakız ve Selanik gibi farklı bölgelerde üretilmiş), bir kadın olarak kendi yaşadığı alana yönelik tercihlerini göstermesi dikkat çekicidir.

Mekân 3: Yağlıkçı esnafından Hacı Davud’un muhaleffâtındaki bir diğer kayıt “*müteveffa-yı merkumun çarşıda İstanbul Ağası hanı derununda gediğine mutasarrıf olduğu odası derununda mevcud bulunan*” eşyalar ifadesiyle kayda geçmiştir. Bu odadaki eşyaların satış amaçlı mı yoksa şahsî kullanımı için mi muhafaza edildiği net değildir. Ancak terekede kayıtlı eşya türü ve sayısı dikkate alındığında, bu odanın satıştan ziyade kullanıma yönelik bir yer olduğu izlenimi uyanmaktadır. Özellikle 1 çift minderçe iskemle, yasdık, döşek, şilte, 3 minder, 3 tencere, 1 leğen, 1 sini ve güğüm gibi gündelik kullanıma yönelik eşyaların varlığı bu yorumu desteklemektedir. Bu sebeple, İstanbul Ağası Hanı’ndaki bu odanın, Hacı Davud tarafından geçiş konaklama, dinlenme veya herhangi bir sebeple İstanbul’da bulunanlar için kiraya verdiği bir yer olduğunu düşündürmektedir. Bu doğrultuda han odasından çıkan **ev döşeme, yatak takımları/eşyaları** da sade ama odanın kullanımı açısından işlevsel niteliktedir. Bir çift minderçe iskemle, 5’i beledî olan 6 adet yasdık, 3 adet yorgan, 1 adet

şilte ve döşek bu odanın daha ziyade geçici bir konaklama veya istirahat alanı olarak temel eşyaları barındırdığını göstermektedir. Ayrıca 3 adet kaliçe minder ile birlikte madenî bir şamdan ve fenerin varlığı da kullanımına uygun şekilde düzenlendiğini düşündürmektedir. Bu odadaki **mutfak araç ve gereçleri** ise küçük çaplı tüketim gereksinimlerini karşılayabilecek niteliktedir. Mâder? ocağı (1 adet), farklı boyutlardaki sahan ve “yayvan ve kenarları geniş bakır kap veya tepsi” (Parlatır, 2006, s. 968) olan lenger (12-17 adet); 2 adet lenger kepçe ve dikkat çekici bir sayıda kahve ibriği (90 adet) ile birlikte 3 adet tencere, 1 leğen, bir sini ile güğüm yer almaktadır. Ancak bu odada kayıtlı lenger ve ibrik sayılarının fazla oluşu, bunların ticari amaçla bulundurulmuş olabileceğine işaret etmektedir.

Mekân 4: Yağlıkçı esnafından Hacı Davud’un muhalefâtında yer alan son kayıt “*müteveffa-yı merkumun gediğine mutasarrıf olduğu iki kıt’a dükkânları derûnunda mevcut bulunan*” eşyalar başlığı altında listelenmiştir. Bu kayıt, Hacı Davud’un sahip olduğu iki kıt’a dükkânında bulunan malları kapsamaktadır ve buradaki eşya sayısı ile çeşitliliği, söz konusu malların doğrudan satış amacıyla bulundurulduğunu düşündürmektedir.

Giyim ve kuşam eşyaları bakımından değerlendirildiğinde, Hacı Davud’un dükkânı, 18. yüzyıl İstanbul’unda faaliyet gösteren bir yağlıkçı esnafının ticaretinin boyutunu göstermesi açısından önemlidir. Gömlekler başta olmak üzere (penbeçül gömlek, hamam gömlek, berber gömleği, şerbet gömleği, sırma gömlek ya da bez gömlek ve gömlek düğmesi vd.) farklı özelliklerde iç çamaşırları, donlar, yemeniler, uçkur ve keseler gibi çok sayıda ürün hem erkek hem de kadına hitap edecek niteliktedir. Bunların yanı sıra işleme baş yemenileri ve yemenilerin tezyininde kullanılan oylar da dikkate değerdir. Ayrıca, Flander (Felemenk işi) donlar, işleme baş yemenileri ve ipekten dokunmuş bir kumaş olan atlastan (Koçu, 1967, s. 17) bohçalar gibi ithal ya da ithal kumaştan yapıldığı düşünülen eşyalar dönemin ticaret ağına dair ipuçları vermektedir. Giyim-kuşam ürünleri içinde üstlük, ince kumaşlı uzun bir tür şalvar olan (Parlatır, 2006, s. 273) çakşır ve şali, atlas kesesi ile duhan ve akçe kesesi’ ön plana çıkmaktadır. Bu kategorideki eşyalar ve miktarları şu şekildedir:

Penbeçül gömlek (kumaş ismi çul) (16 adet); fener gömleği (2 adet); hamam gömlek (23 adet); berber gömleği (3 adet); bez gömlek (65 adet); şerbet gömleği (7 adet); sırma gömlek (2 adet); gömlek düğmesi (20 adet); penbeçül top (5 adet); Sakizî futa (6 adet); hamam futası (1 adet); Flander (Felemenk gibi) işleme don (6 adet); don (29 adet); işleme don (38 adet); bez don (10 adet); bez parça (2); satrancı? bez top (3); siyah erzav? (1); işleme baş yemenisi (179 adet); oya yemeni (204 adet); işleme çevre (22 adet); oya şeridi (4 adet); beyaz dülbend,? Flander işleme baş yemenisi (140 adet); işleme fes (13 adet); simli fes (1 adet); boyanmış, fırça ile renklendirilmiş bir iş olan (Parlatır, 2006, s.211) boyama (14 adet); işleme destmal (54 adet); sade destmal (10 adet); üstlük (45 adet); çakşır (23 adet); bir çeşit sarık olan (Parlatır, 2006, s.337) destar (2 adet); işleme ? destar puşidesi (21 adet); işleme şali ve sade atlas kesesi (14 adet); duhan kese (35 adet); akçe kesesi-incili (13 adet); kese şeridi (3 adet); dülbend işleme uçkur (68 adet); işleme uçkur (20 adet); uçkur (5 adet); atlas bohça (29); bohça (4 adet); şal bohçası (1 adet); ipekli-pamuklu eski bir kumaş adı (Parlatır, 2006:1457) olan sandal işleme destmal puşidesi (27 adet); bez işleme destar puşidesi (19 adet); işleme puşide-destar (20 adet); beyaz bez ve sandal işleme berber peşkeri çift (6 adet); futa (7 adet); peçe (1 adet); takke/nafe (13 adet); işleme çarşaf (42 adet); çarşaf (1 adet); dülbend parça (2 adet); çorab (20 çift); kılbadanlı çatkı (128 adet).

Hacı Davud’un dükkânındaki **ev döşeme ve yatak takımlarına** dair eşyalar özellikle işleme ve kumaş zenginliğiyle dikkat çekmektedir. Özellikle “dülbend işleme minder yastığı” (38 adet) ve “bez işleme yüz yastığı” (115 adet) ve “işleme atlas yüz yastığı” (53 adet) gibi ürünlerin çokluğu bu dükkânda büyük ölçüde tekstil ürünü olan döşeme eşyalarının satışının yapıldığına işaret etmektedir. Diğer tarafta “kilim” (1 adet), “minder” (2 adet) “Mardinî leğen-ibrik ve peşker” (1 adet) gibi daha az sayıdaki eşya, dükkânın sadece satışa yönelik değil sınırlı da olsa dükkân içi kullanıma yönelik eşyalar barındırdığını da düşündürmektedir.

Hacı Davud’un dükkânındaki **mutfak araç ve gereçleri** ise 18. yüzyıl Osmanlı dünyasındaki bir yağlıkçı esnafının ticari profilini göstermesi açısından dikkat çekicidir. Bu listede yer alan sandal, atlas ve dülbend gibi kumaştan üretilmiş işleme “kahve makramaları”, “yağlıklar”, “sofralar” ve “peşkirler” öne çıkmaktadır. Özellikle “Flander işleme ta’âm makraması” (52 adet) türündeki

kayıtlar, yalnızca yerli değil ithal edilmiş ürünler olarak Hacı Davud’un ticari potansiyel ve ağına dair bilgiler vermesi açısından önemlidir. Mutfak eşyaları kapsamında çok sayıda farklı ürün bulunmaktadır. Bunlar şu şekildedir; sandal işleme kahve futası (5 adet); atlas kahve puşidesi (1 adet); sandal işleme kahve makraması (54 adet); kahve puşidesi ve sepet (45 adet); kahve puşidesi (2 adet); bir tür basma kumaş olan (Parlatır, 2006, s.301) çit sofra (2 adet); sofra (2 adet); işleme sofra (3 adet); atlas sofra (21 adet); işleme yağlık (40 adet); işleme yağlık dülbend (18 adet); hamam yağlık (20 adet); Flander yağlık (71 adet); yağlık (25 adet); işleme havlu (17 adet); sade leyli havlu (30 adet); havlu (1 adet); işleme berber peşkir (1 adet); sade makrama (6 adet); işleme makrama (2 adet); makrama (1 adet); gülab makraması (9 adet); gülab ve şerbet makraması (22 adet); atlas işleme bohça ve sofra (2 adet); Flander işleme atlas sofrası (5 adet); makrama abdest futası (38 adet); Flander (Felemenk işi) işleme ta’âm makraması (52 adet); işleme ta’âm makraması (51 adet); dülbend ağız işleme ta’âm puşidesi (12 adet); işleme ta’âm peşkiri (31 adet); dolama peşkir (3 adet); selecik (35 çift); nihale? (3); işleme havlu (14 adet); mantarî bohça (36 adet); bohça (3 adet); işleme çekmece (30 adet).

Hacı Davud’un dükkânındaki **muhtelif eşyalar**, özellikle “kese” çeşitliği (bel duhan kesesi, altın kesesi, Bursa işi ya da sırma duhan kesesi, sırma işleme akçe ve tarak kesesi ile mühür kesesi vd.) bakımından dikkate değerdir. Bu keseleri, dönemin maddî hayatında sadece bir saklama eşyası olarak değil, kişiler için bir nevi kimlik olarak yanında taşıdığı bir unsur olarak görmek mümkündür. Ayrıca kesin olarak tanımlanamamakla birlikte, bir tür makyaj malzemesi olabileceği düşünülen ‘baş ve el ve dudak pür/bürçekme?’ dikkat çeken eşyalardandır. Bu durum, yağlıkçı dükkânının sadece giyim-kuşam değil kişisel ürünleri de ihtiva ettiğini düşündürmektedir. Ayrıca, Hacı Davud’un dükkânında ‘107 kuruş’ gibi nakit bir para kaydının yanı sıra altın çeşitlerinin varlığı, dükkânın canlı bir ekonomik faaliyet alanı olduğunu göstermektedir. Bu dükkândaki muhtelif eşyaların listesi şu şekildedir; şebekî (ağ ve kafes şeklinde olan) bel duhan kesesi (30 adet); altın kesesi (15 adet); Burusakâri duhan kesesi-sırma işleme duhan kesesi (13 adet); duhan kesesi (7 adet); sırma işleme akçe kesesi (15 adet); sırma işleme tarak kesesi (11 adet); incili tarak ve saat kesesi (19 adet); saat kesesi (15 adet); mühür kesesi (39 adet); akçe kesesi (165 adet); bel kese (1 adet); mahlûd (karışık) kese (109 adet); tarak kesesi (50 adet); sırmalı kese (14 adet); kopça (2 adet) ve “yukarısı top aşağısı tel tel olan şey veya fese takılan tel tel bükme ibrişimden yapılan nesne veya iplik, ipek, sırma veya telden askı” (Parlatır, 2006, s.1376) olan püskül (bir miktar); şerid (bir miktar) sırma işleme maşallah (1 adet); bağır? (adedi-altın çeşidi olabilir) (4,5); Rumi altın (1 adet); incili maşallah (28 adet); Flander (18 adet); nakid kuruş (107); baş ve el ve dudak bir çekme (15 adet); beyaz seccade (4 adet); hayvana binildiği zaman ayakları komaya yarayan demirden mamul basamak olan (Parlatır, 2006, s. 1769) üzengi rahtı (10 adet); sandık (1 adet).

Tartışma ve Sonuç

Geçmişin maddî kültür öğelerini bugüne ve geleceğe taşımak, kültürel sürekliliğin temel unsurlarından biridir. Bu çerçevede, geçmişin gündelik hayatına dair önemli veriler sunan maddî kültür unsurlarının tespiti büyük önem arz etmektedir. Bu çalışmada da, 18. yüzyıl Osmanlı dünyasının gündelik yaşamına ait maddî kültürün izleri, bir muhallefât kaydı üzerinden analiz edilmiş ve 18. yüzyıl Osmanlı dünyasındaki bir yağlıkçı esnafının profili ortaya konulmaya çalışılmıştır. Zaman olarak uzak bir geçmişe ait olan o dünyadan, bir evin, bir dükkânın ya da o evdeki bir odanın, o odadaki bir dolabın, o dolaptaki bir çekmecenin ve o çekmecedeki bir eşyanın hatta o eşyanın kumaşının türü ve nerede imal edildiğine dair birçok unsuru bugüne taşımak mümkün olmuştur.

18. yüzyıl Osmanlı İstanbul’unda bir esnafın gündelik hayatına açılan pencerenin ardındaki isim Hacı Davud’dur. Yağlıkçı esnafından olan Hacı Davud’un İstanbul’daki yaşamı, İstanbul Ağası Hanı’ndaki dükkânı ve evi arasında kurulmuş bir düzene işaret etmektedir. Hacı Davud’un evi belirli ölçülerde “beledî” yani yerli unsurlardan döşenmiştir. Beledî yasdık, sade minder, kilim ve yorgan gibi eşya tercihleri; simli veya ipekli kumaşlar gibi gösterişli unsurların yerini daha mütevazı malzemelere bırakmıştır. Ayrıca Çin işi mutfak eşyalarının yerine, tencere, sahan ve tas gibi niteliği

yerine işlevi ön planda olan eşyalar çokluktur. Bu yönüyle Hacı Davud'un yaşam alanı sadeliğiyle dikkat çekmektedir.

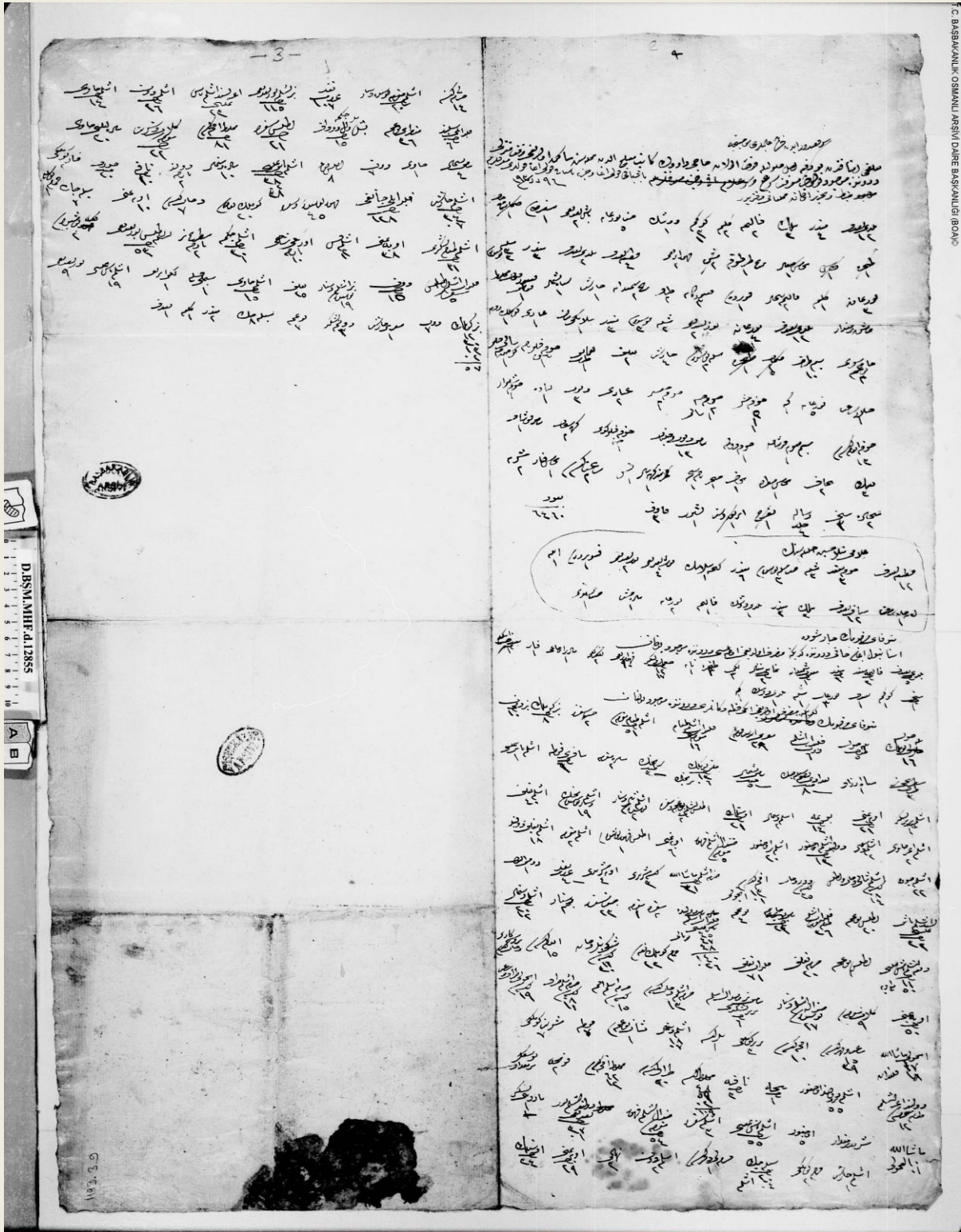
Hacı Davud'un yağlıkçı esnafı olması, terekesinin dükkân bölümünde kendisini göstermektedir. 18. yüzyılın insanı için gündelik hayatın vazgeçilmez parçaları arasında olan yemeni, dülbend, gömlek, çarşaf, fes, makrama ve çeşit çeşit keseler ile yağlıklar, Hacı Davud'un ticari faaliyetlerinde öne çıkan ürünlerdendir. Sade bir hayat sürdüğü anlaşılan Hacı Davud'un yaşamına renk ve çeşitlilik katan unsurlar; dükkânında yeralan yatak takımları, çeyizlik eşyalar, çeşit çeşit yağlıklar ve özellikle çok sayıdaki işleme ürünleridir.

Sonuç olarak bu çalışmada, 18. yüzyıl Osmanlı toplumunun hem sıradan hem de seçkin insanların gündelik hayatlarını oluşturan maddî kültür unsurlarına dair bir görünürlük kazandırılmaya çalışılmıştır. Yağlıkçı esnafından Hacı Davud'un ardında bıraktığı eşyalar, yalnızca onun hayatına değil, döneminin zevklerine ve yaşam biçimine dair de izler taşımaktadır. Bu durumda, Osmanlı toplumunun gündelik hayatında yer alan mutfak araç gereçlerinden, giyim kuşam unsurlarına, bir esnafın İstanbul'da bir han köşesindeki dükkânında sattığı üründen, konağındaki gulâmının eşine ait odasındaki birkaç parça eşyaya kadar uzanan geniş bir yelpazede birçok unsur karşımıza çıkmaktadır. Bu da o dönem insanının hayatına dair çok katmanlı bir portre sunmaktadır.

Kaynaklar

- Abdülaziz Bey. (2023). *Osmanlı Âdet, Merasim ve Tabirleri, Âdât Ve Merâsim-I Kadîme, Tabîrât ve Muâmelât-I Kavmiyye-I Osmâniyye*. (K. Arısan & D. Arısan Günay, Edt.). Ötüken Neşriyat.
- Canatar, M. (2016). İstanbul'un Nahiye ve Mahalleleri (1453-1923). C. Yılmaz (Edt), *Antik Çağ'dan XVI. Yüzyıla Büyük İstanbul Tarihi*, 218-247.
- Emecen, F. (1992). Başbâki Kulu. *TDV İslam Ansiklopedisi (DİA)*, 126-127.
- Fekete, L. (1979). XVI. Yüzyılda Taşralı Bir Türk Efendi Evi. *Bellekten*, XLIII (170), 457-480.
- istanbuldakicamiler.com/Kâtip-muslihiddin-camii-yazıcı-fatih/ (Erişim Tarihi: 03.01.2020)
- Koçu, R. E. (1967). *Türk Giyim Kuşam Ve Süslenme Sözlüğü*. Sümerbank Kültür Yayınları.
- Musâhipzâde, C. (1946). *Eski İstanbul Yaşayışı*. Türkiye Yayınevi.
- Osmanlı Arşivi Bab-ı Defteri Başmuhasebe Kalem Defterleri (D.BŞM.D.) No: 12855.
- Pakalın, M. Z. (2004). *Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü*. I-II-III, Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları.
- Parlatır, İ. (2006). *Osmanlı Türkçesi Sözlüğü*. Yargı Yayınevi, Ankara.
- Şemseddin S. (1996). *Kâmûs-I Türkî*. Enderun Kitabevi, İstanbul.
- www.fatih.gov.tr/mahallelerimiz (Erişim Tarihi: 03.01.2020)
- Yılmaz, C. (2016). Bir Haritanın Rehberliğinde 1845 İstanbulu. C. Yılmaz (Edt.), *Antik Çağ'dan XVI. Yüzyıla Büyük İstanbul Tarihi*. 562-585.
- Zorkul, T. (2013, Mayıs 17-19). *Musahipzade Celal'in Eski İstanbul Yaşayışı Adlı Eserinde Gündelik Yaşamın Uğrak Yerleri: Çarşılar ve Hanlar*. Uluslararası Türk Dili ve Edebiyatı Kongresi, Bosna Hersek.

Ek 1. Yağlıkçı Esnafından Hacı Davud'un Muhallefât Kaydı (T.C. Cumhurbaşkanlığı, Devlet Arşivleri Başkanlığı, Osmanlı Arşivi, (BOA), D.BŞM.MHF.d.12855)

T.C. BAŞBAKANLIK OSMANLI ARŞİVİ DİJİTALİZASYON BİRİMİ (BOA)

D.BŞM.MHF.d.12855
A B

Ek 2. Yağlıkçı Esnafından Hacı Davud'un Muhallefât Kaydı - Çeviri Metin

Şerefsudûr iden fermân-ı âlileri mucibince

Yağlıkçı esnafından bu defa ecel hululi ile fevt Hacı Davud'un Katip Muslihiddin mahallesinde sakin olduğu vakıf menzili derûnunda mevcut olup marifet-i şer'le Başbaki Kulu Ağa ve Cizye Başbaki Kulu Ağa kulları marifetleriyle zabt ve tahrir olunan muhallefâtı defteridir. Fi 9 zilkade sene 193.

Gulâmı Molla Hüseyin halilesinin

Müteveffâ-yı merkûmun çarşıda İstanbul Ağası Hanı derûnunda gediğine mutasarrıf olduğu odası derûnunda mevcut bulunan

Müteveffâ-yı merkûmun gediğine mutasarrıf olduğu iki kıt'a dükkânları derûnunda mevcut bulunan

Eşyanın Türü	Miktarı	Eşyanın Türü	Miktarı	Eşyanın Türü	Miktarı
Beledî Yasdık	12	Müteveffâ-yı merkûmun gediğine mutasarrıf olduğu iki kıt'a dükkânları derununda mevcut bulunan			
Minder	4	Penbeçul Gömlek	16	Dülbend - Parça	2
Yelek	3	Penbeçul Top	5	Nafe	10
Kaliçe	2	Flander İşleme Don	6	Çorab - Çift	20
Kilim	2	Makrama Abdest Futası	38	Fener Gömleği	2
Gügüm	3	Flander İşleme Ta'âm	16	İşleme Çarşaf	34-7
Döşek	1	Makraması İşleme Ta'âm Makraması	51	Kalebdanlı/klabdanlı ? Çatkı	128
Hasen Yorgan	5	Çit Sofra	2	Kahve Puşidesi ve Sepet	45
Baş Yasdığı	2	Bez gömlek	8	Gömlek Düğmesi	20
Sefer Tası	1	Bez don	10	Duhan Kesesi	7
Sahan ma'a Kapak	1	Satrancı? Bez top	3	Oya Yemeni	10
Tencere	1	Siyah erzav?	1	Selecik	7
Tas	1	Bağdadi Basma Selecik - çift	8,5	Hamam Futası	1
Nühas	1	Beyaz Şimal?	5,5	İşleme Ta'âm Peşkiri	31
Mangal					
Pirinç Tartuka?	1	Meles Yülük?	13.Haz	Oya - Yemeni	38
Maşa	2	?	3,5	İşleme Fes	13
Kahve İbriği	2	Sade Makrama	2	Üzengi Rahtı	10
Kadife Yasdığı	4	Sakizî Futa	6	İşleme Çekmece	30
Beledî Yasdık	2	İşleme Baş Yemenisi	1	Bez - parça	2
Minder	3	İşleme Berber Peşkir	1	İşleme Atlas Yüz Yasdığı	53
Şilte Yorgan	3	Oya Yemeni	21	Kahve Puşidesi	2
Yorgan	3	Boyama	14	Flander İşleme Atlas Sofrası	5
Kilim	1	İşleme Destmal	2	Don	15
Kaliçe Seccade	2	Üstlük	21	Bez İşleme Destar Puşidesi	19
Kapu Perdese	3	Atlas İşleme Bohça ve Sofra	2	Yağlık	25

18. Yüzyıl Osmanlı İstanbul'unda Bir Yağlıkçı Esnafının Ardında Bıraktıkları

/Fağfur Kase					
Tabak	2	İşleme ? Destar Puşidesi	2	İşleme Havlu	15
Pirinç	2	İşleme ? Destar Puşidesi	19	Simli Fes	1
Şamdan					
Çarşaf	1	İşleme Yağlık	40	Leğen-İbrik	1
Siyah	1	İşleme Havlu	2	İşleme Baş Yemenisi	19
Peştamal					
? Havlu	1	İşleme Destmal	2	Yüz Yasdığı	9
Mahlûd Futa					
Haşşa? Yer		Dülbend İşleme Uçkur	13	Bez Gömlek	57
Minder					
Beledî	12	İşleme Uçkur	20	Don	7
Yasdık					
Yorgan	4	Sandal İşleme Kahve Futası	5	Çarşaf	1
Yüz Yasdığı	2	Oya-Yemeni	6	Dolama Peşkir	3
Şilte	2	Atlas Kahve Puşidesi	1	Bohça	3
Kapu Perdesi	3	İşleme Makrama	2	Selecik	8
Minder	3	İşleme Yağlık Dülbend	18	Minder	2
Selanikî	1	İşleme - Çevre	22	Kilim	1
minder					
Adi	1	İşleme Şali ve Sade Atlas Kesesi	14	Sandık	1
Gömlek	1	Duhan Kese	35		
Câme-şûy	3	Akçe Kesesi-İncili	13		
yorgan					
Sim Tarak	10	Som İşleme Maşallah	31		
Sahan	5	Kese Şeridi	3		
Tencere	1	Oya Şeridi	4		
Şilte Pusidesi	2	bağır? Adedi	4,5		
Çarşaf	4	Rumi Altun	1		
Yağlık	2	İşleme Baş Yemenisi	32		
Hümayun top	1	Atlas Bohça	20		
Çuka Felluce	1	Flander İşleme Ta'âm	36		
Biniş		Makraması			
Şali Haleb	1	beyaz hamam? çift	23		
Germesud					
Çalar Saat	1	Bohça	4		
Yorgan	5	Beyaz Dülbend Flander	140		
Kese	1	İşleme Baş Yemenisi			
Çuka Biniş	5	Sofra	2		
Çuka Hassa	2	Makrama	1		
Şali (1)		Çakşur	23		
Çuka Minder	2	Destar	2		
Adi	2	İşleme Destmal	20.Ara		
Delür?	3	Def'a İşleme Baş Yemenisi	11 ma'a		
Sade	1	Atlas Bohça	1		
Çuka Şalvar	1	Hamam Yağlık	20		
Çuka Enam	13	Flandar Yağlık	71		
Kesesi					
Sim Sırma	1	hamam Gömlek	23		
Kuşak					

Çuka Dolama	1	Şebekî Bel Duhan Kesesi	30
Beyaz	13	Altun Kesesi	15
Delur? ve Cilbab?			
Çuka Kaplı Gez - Çift	1	Burusakari Duhan Kesesi	
Köhne Sof	2	Oya Yemeni - çift	50
Beyaz Kuşak	1	Gülab Makraması	9
Hamak	3	Sandal İşleme Destal Puşidesi	27
Nacak	2	Beyaz Bez Ve Sandal İşleme Berber Peşkiri - Çift	6
Nühas Matara	1	Sırma İşleme Duhan Kesesi	13
Nacak	1	Sırma İşleme Akçe Kesesi	15
Hançer	1	Sırma İşleme Tarak Kesesi	8.Kas
Nafe?	1	İncili Tarak ve Saat Kesesi	19
Seccade			
Kemersiz Köhne Şal /fes	1	İncili Maşallah - Flander	17-18
Saat Kesesi	2	Saat ve Mühür Kesesi	15-39
Nühas Fener	1	Akçe Kesesi	10
Maşraba	2	Berber Gömleği	3
Seccade	2	Bel Kese	1
Sini	3	İşleme Destmal	18-17
Risale	4 Cild	Şal Bohçası	1
Bakraç	1	Futa	7
İbrikdest?	1	Şerbet Gömleği	7
Peşkir	1	Dülbend Ağız İşleme Ta'âm Puşidesi	12
Kavuk	3	İşleme Dülbend Uçkur	55
Yekûn	6460	Peçe	1
Gulâmı		Takke/nafe	3
Molla			
Hüseyin			
Halilesinin			
Kadife	12	Mahlud Kese	109
Yasdık			
Çuka Makad	3	Tarak Kesesi	50
Şilte	3	Mahlud Akçe Kesesi	62-12
? Puşidesi	3	Kopça	2
Minder	6	Püskül	Bir mikdar
Keçe - Selanik	1	Maşallah – İncili	10-1'si incili
Bosna/manis a	4	Şerid	Bir Mikdar
Yağmurluğu			
Yüz Yasdığı	2	Uçkur	5
Kapu Perdesi	1	İşleme Baş Yemenisi	55
Ayna	1	İşleme Sofra	3
? Yorgan	1	sandal İşleme Kahve	54

18. Yüzyıl Osmanlı İstanbul'unda Bir Yağlıkçı Esnafının Ardında Bıraktıkları

		Makraması	
Sakız	12	Dülbend İşleme Minder	37-1
Yasdığı		Yasdığı	
Yelek	3	Mardinî Peşkir	1
Minder	3	İşleme Çarşaf	1
Beledî Döşek	1	Sırma Gömlek	2
Kaliçe	1	Selecik Çift	20-işleme 4'ü
Yorgan	2	Sırmalı Defter? Kesesi	1
Sade Meşin	1	İşleme Don	2
Sanduka?	1	Nihale?	3
Müteveffâ-yı		Oya-Yemeni	29
merkûmun çarşıda			
İstanbul Ağası Hanı			
derûnunda gediğine			
mutasarrıf olduğu			
odası derûnunda			
mevcud bulunan			
Beledî	5	Üstlük	24
Yasdık			
Kaliçe	3	Sırmalı Kese	14
Minder			
Minder	3	İşleme Puşide - Destar	20
Maden	1	Nakid kuruş	107
Şamdan			
Nühas	2	Bez İşleme Yüz Yasdığı	115
Mangal			
Leğen	3	Ağızpesend? İşleme Baş Yemenisi	23
Tencere	3	İşleme Don - Çift	36
Tabe?	1	İşleme Havlu	14
Sahan ve	Ara.17	Gülebdanlı Selebend? Çift	6
Lenger			
Kahve İbrîği	90	Mantarî Bohça	36
Lenger	2	Baş ve El ve Dudak Bir	15
Kepçe		Çekme	
Mâder?	1	Atlas Sofra	21
Ocağı			
Fener	1	Mahlud Akçe Kesesi	81
Minderçe	1	Gülâb ve Şerbet Makraması	22
İskemle - çift			
Sini - çift	1	Sade Leyli Havlu	30
Gügüm	1	Beyaz Seccade	4
Yasdık	1	Havlu	1
Yorgan	3	Don	7
Şilte	1	Atlas Bohça	8
Beledî Döşek	1	İşleme Baş Yemenisi	38
Kebe?	1	Sade Destmal	10